

Nr 12 (356) Grudzień 2020 rok XXX

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 3,50 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Wesołych Świąt!

Kamienica przy ul. 3 Maja 1

zakończenie prac remontowo-konserwatorskich

Kamienica przy ul. 3 Maja 1 po renowacji trzech elewacji, dachu i drzwi wejściowych

Zakończyły się prace remontowo-konserwatorskie kamienicy Springera, zwanej również Nową Apteką, położonej przy ul. 3 Maja 1. 29 października odbył się końcowy odbiór budowlano-konserwatorski. W odbiorze uczestniczyli: przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyśle Delegatura Krosno mgr inż. arch. Krzysztof Habrat, mgr inż. Andrzej Węgrzynowicz – inspektor nadzoru, mgr inż. Janusz Leń – kierownik budowy, przedstawiciel wykonawcy prac Roboty Wysokościowe K2 Dawid Musiał, przedstawiciele inwestora: burmistrz Dukli Andrzej Bytnar,

Elewacja frontowa kamienicy

zastępca burmistrza Dukli Łukasz Piróg, inspektor UM w Dukli ds. inwestycji Ryszard Głód, a także przedstawiciele zarządcy obiektu GKiM w Dukli. W ramach prac zostało wykonane pokrycie dachowe, elewacja południowa, frontowa z balkonem z kutą balustradą zwieńczoną tympanonem z kartuszem flankowanym motywem roślinno-wolutowym i północna. Przy oknach na elewacjach odrestaurowane zostały okna w profilowanych opaskach, nad którymi umieszczony jest fryz dekorowany rozetami oraz przerywane gzymsy nad nim, łączone niewielkimi nadwieszonymi łukami obramującymi antaby. Odrestaurowane zostały również drzwi frontowe, dwuskrzydłowe, bogato zdobione z naswietłem utrzymane w stylistyce manierystycznej, o zdobionych aedikulach skrzydeł oraz bogato zdobionych słupkach futryny.

Prace remontowo - konserwatorskie przy kamienicy dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Województwa Podkarpackiego oraz z budżetu Gminy Dukla.

Odnowione detale

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Odnowione drzwi wejściowe

Rozety w obramowaniach pod oknem

Kamienica przy ul. 3 Maja 1 to jeden z najcenniejszych zabytków w Dukli, elewacje są zabytkiem o dużej wartości historycznej i artystycznej, reprezentującej formę eklektyczną bliską neorenesansowi. Teraz dokładnie widać jak piękny to budynek. Koszt wykonanych prac wyniósł 455 684,46 zł.

Tekst i fot.
Krystyna Boczar-Różewicz

Złota myśl:

„Nic tak nie niszczy organizmu jak długotrwała, fizyczna bezczynność.”

(Arystoteles)

W grudniowym numerze:

Kamienica przy ul. 3 Maja 1	2
Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło.....	3
82 tysiące złotych z Funduszu Dróg Rolnych	4
Podpisanie umowy na przekazanie.....	4
Zakończenie prac przy elewacji Domu Ludowego w Cergowej	4
Dla wolności ginę	5
Kalendarz imprez stałych - Gminy Dukla na rok 2021 - kultura	5
Wieża triangulacyjna na górze Cergowej część I.....	6
Odstąpienie pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego.....	8
Stanisław Pac świętował sto pierwsze urodziny	8
Uczcili Dzień Niepodległości.....	8
Konkursy Stowarzyszenia „Razem lepiej”	11
Figura św. Jana z Dukli	11
XIII Powiatowy Przegląd Piosenki Obcojęzycznej -	12
POWIATOWY KONKURS KOŁĘD I PASTORAŁEK - Dukla 2020.....	12
Zadomowieni w dziedzictwie.....	13
Otwarcie nowego szlaku „Zadomowieni”	14
Boże Narodzenie i świąteczne tradycje	14
Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin	17
V Turniej Mini Piłki Siatkowej.....	17
Siłownia nieczynna do odwołania !	17
Kalendarz imprez stałych Gminy Dukla na rok 2021 - sport.....	17
Świetny mecz siatkarek dukielskiego MOSiR-u.....	18
Procesy norymberskie	18
Turniej z okazji Dnia Niepodległości.....	18
Łowiectwo i ekologia.....	21
XIV GMINNY KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ ORAZ STROIK ŚWIĄTECZNY - Dukla 2020.....	23

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309,
tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna,
Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie,
Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Agnieszka Matusik, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak,
Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno,
tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 29. 11. 2020 r.

Udostępniono do sprzedaży 2. 12. 2020 r. Nakład 300 egz.

OKŁADKA: Góra Cergowa zimową porą od zachodniej strony.

Fot. Tomasz Gilewski

Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło

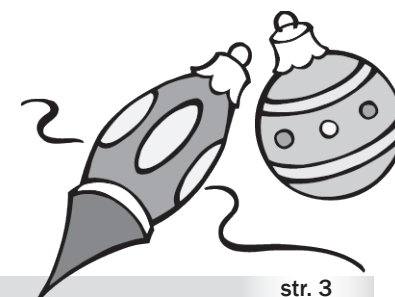
Sposób na świąteczny nastrój

Najpierw wielkie zakupy, potem godziny spędzone w kuchni, bo wszystkiego musi być dużo, żeby przypadkiem nie zabrakło. Taka to właśnie polska gościnność. W tym roku Święta Bożego Narodzenia mają być inne, ze względu na stan pandemii, czerwona strefa i wszystkie obostrzenia sanitarne, każda rodzina oprócz domowników może przyjąć pięć osób z rodziny. Zatem w tym roku będzie inaczej: może zakupy tylko nieco większe niż zwykle, kilka (a nie kilkanaście ulubionych świątecznych dań), a zamiast posiedzeń przy stole spacer. Dane podawane w raporcie przygotowanym przez Federację Polskich Banków Żywności są zaskakujące, każdy Polak wyrzuca około 52 kg żywności rocznie (czyli prawie 1 kg tygodniowo). Dane te lokują Polskę na mało zaszczytnej piątej pozycji wśród państw marnujących żywność w Unii Europejskiej za: Wielką Brytanią, Niemcami, Francją i Holandią. Wśród najczęściej wyrzucanych produktów Polacy wskazują na: wędliny, pieczywo, warzywa, owoce, jogurty, ziemniaki, mięso, mleko, ser, ryby, dania gotowe i jajka. Aby skończyć z marnotrawstwem, wystarczy robić przemyślane zakupy, nie kupować żywności złej jakości, właściwie ją przechowywać, umieć zagospodarować resztki, nie przegapiać terminów ważności. Takie zakupy i gospodarowanie żywnością z pewnością przyczyni się do oszczędności, w portfelu zostanie więcej pieniędzy, mniej wyprodukujemy śmieci, mniej zatem zapłacimy za za nie, zaoszczędzimy również energię potrzebną na wyprodukowanie mięsa, sera, warzyw i innych produktów które wyrzucamy, co może przyczynić się globalnie do dbałości o naszą planetę. Warto o tym pomyśleć nawet w świątecznym czasie. Radosnych Świąt Bożego Narodzenia.

Krystyna Boczar-Różewicz

Wszystkim Czytelniczkom i Czytelnikom
Z okazji zbliżających się
Świąt Bożego Narodzenia
Życzymy dużo zdrowia, radości i upragnionej
przez wszystkich normalności.
Radosnych Świąt!

Redakcja Dukli.pl

Wieża triangulacyjna na górze Cergowej część I

Wielu duklan pamięta jeszcze drewnianą wieżę na górze Cergowej, istniejącą do lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia. Roztaczał się z niej rozległy widok na okolicę a i szlak prowadzący grzbietem Cergowej nie był jeszcze zarośnięty lasem, jak obecnie. Wieża ta była budowlą przeznaczoną pierwotnie do przeprowadzenia triangulacyjnego pomiaru kraju, a w pobliżu na okolicznych wzniesieniach, w tym właśnie celu, zrealizowano podobne wieże triangulacyjne. Po spełnieniu swej pierwotnej roli w triangulacji w okresie międzywojennym oraz po wojnie, cergowska wieża wykorzystywana była przez uczestników wycieczek i pobyków w podukielskich terenach, na obejrzeoie okolicy w promieniu kilkudziesięciu kilometrów, a w okresie dobrej widoczności można było z niej dostrzec nawet Tatry, odległe w linii prostej o 130 kilometrów. Pomimo złego stanu technicznego wieży, zwłaszcza od początku lat siedemdziesiątych, kiedy to uderzył w nią piorun i zniszczył jej szczytowe partie, nadal była wykorzystywana dla oglądnięcia okolicy i doświadczenia wrażeń estetycznych z tym związanych. Ostatecznie wieża nie dotrwała do lat osiemdziesiątych ze względu na naturalny proces gnilny drewna, z którego była zbudowana. Pomimo wykonania jej z drewna iglastego, brak konserwacji sprawiło, że niepotrzebny już obiekt w swojej pierwotnej funkcji, został zagospodarowany przez florę i faunę, które łącznie z innymi czynnikami doprowadziły do rozłożenia materiału budulcowego i wreszcie do jego biodegradacji.

Nadmienić należy, iż triangulacja jest procesem ustalania współrzędnych i odległości pomiędzy punktami, poprzez obliczenie długości jednego z boków trójkąta utworzonego z tego punktu oraz dwóch innych punktów, przy znanych wielkościach kątów i długościach boków tego trójkąta, przy wykorzystaniu obliczeń prawa sinusów. Triangulacja wykorzystuje szczególne cechy geometryczne trójkąta (triangulum - po łacinie trójkąt). Jeśli dysponuje się dwoma punktami o znanych współrzędnych, to do określenia współrzędnych dowolnego trzeciego punktu w terenie traktowanego jako wierzchołek trójkąta wyznaczonego przez te trzy punkty, wystarczy pomiar kątów tego trójkąta w pierwszych dwóch punktach, które

stanowią wraz z odcinkiem je łączącym o znanej długości tzw. bazę. Szukane współrzędne oraz pozostałe elementy trójkąta, w tym jego pole, oblicza się korzystając z zasad geometrii analitycznej. Przy większych odległościach pomiędzy wierzchołkami takiego trójkąta w obliczeniach trzeba uwzględniać też zakrzywienie powierzchni kuli ziemskiej. Do dokonania pomiaru powierzchni dużych obszarów i sporządzenia map konieczne było wyznaczenie wielu punktów o znanych współrzędnych. Sieci triangulacyjne tworzone poczynając od założenia głównej bazy wyjściowej poprzez dokładanie kolejnych trójkątów przyległych do wcześniej wyznaczonych tak, by pokryć nimi cały obszar. W przypadku sieci obejmujących teren całego państwa, dla uzyskania większej dokładności zakładano najpierw w odległości 150-200 km od siebie przebiegające południkowo i równoleżnikowo łańcuchy trójkątów o bokach długości 20-50 km i o wierzchołkach, których współrzędne wyliczone zostały ze szczególną precyzją. Następnie na pozostałych wewnątrz tej sieci obszarach, w oparciu o punkty triangulacyjne z łańcuchów, zakładano punkty tworzące trójkąty o bokach 10-20 km. Zależnie od potrzeb wewnątrz tych trójkątów zagęszczano punkty w odдалeniu 3-10 km.

Jako, że wieże triangulacyjne są to z reguły obiekty w ujęciu już historycznym, należy posługiwać się przy ich opisie czasem przeszłym Wieża triangulacyjna (triangul), to wieża zwykle drewniana, stawiana nad punktem sieci triangulacyjnej. Składała się z dwóch oddzielnych konstrukcji: pomostu dla obserwatora i stanowiska dla geodezyjnego instrumentu pomiarowego (teodolitu). Dzięki podniesieniu wysoko ponad poziom terenu miejsca obserwacji oraz sygnału (celu), umożliwiała wykonanie pomiaru punktów położonych w pewnej odległości od siebie, rzędu nieraz nawet dziesiątów kilometrów. Wieża ustawiona nad punktem triangulacyjnym, spełniała przede wszystkim rolę sygnału triangulacyjnego z przymocowanym na szczycie tzw. przedmiotem celu, czyli pionową żerdzią z krzyżakiem, na który z innego miejsca celowana była luneta instrumentu pomiarowego. Wieże głównej sieci triangulacyjnej służyły także do obserwacji i dokonywania pomiarów, dlatego wyposażone były również w pomost i stół obserwacyjny, na którym

ustawiano przyrządy pomiarowe. Przy znacznym oddaleniu punktów pomiarowych, dla ułatwienia namierzenia celu używany był instrument zwany heliotropem. Umieszczony w celu heliotrop kierował promienie słoneczne odbite w specjalnym zwierciadle na stanowisko, z którego prowadzono pomiar. Heliotrop ustawiany był na zamontowanym blisko wierzchołka, dodatkowym pomoście wieży. Wieże ustawiane były nad znakami ziemnymi stanowiącymi geodezyjną osnowę poziomą I i II klasy. Wieża taka była zbudowana z dwóch niezależnych, przenikających się piramid, z których wewnętrzna służyła do podtrzymywania znajdującego na jej szczycie znaku (umieszczonego centrycznie nad punktem doziemnym, służącym jako cel przy pomiarze kątów) oraz pomostu dla obserwatora. Niższa, zewnętrzna konstrukcja, podtrzymywała słup, na którym w trakcie pomiarów ustawiany był centrycznie nad punktem ziemnym teodolit. Rozdzielenie konstrukcji podtrzymującej pomost obserwatora od konstrukcji podtrzymującej instrument, eliminowało przenoszenie się na instrument drgań, spowodowanych przez ludzi poruszających się po pomoście obserwacyjnym. Z biegiem czasu i rozwoju techniki wieże triangulacyjne utraciły swoje pierwotne przeznaczenie, ponieważ zmieniała się technologia pomiaru osnów geodezyjnych. Obecnie nowe osnowy zakłada się przede wszystkim technikami satelitarnymi (GPS).

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku, Państwo Polskie podjęło akcję scalenia ziem ojczytych podlegających przez niemal półtora wieku zaborom ościennych państw. Na terenie byłego Królestwa Galicji i Lodomerii zajęcie polskich terenów przez zaborcę nastąpiło w przypadki I rozbioru w roku 1772, czyli do odzyskania Niepodległości w roku 1918 trwało 146 lat. Unifikacji i ujednolicenia wymagały wszystkie niemal dziedziny życia oraz gospodarki. Jednym z tematów wymagających wszechstronnego działania był pomiar kraju i sporządzenie aktualnych map. Chciano wykorzystać dotychczasowe rezultaty prac triangulacyjnych prowadzonych przez państwa zaborcze, co w przypadku zaboru austriackiego sprowadzało się do pierwszych prac przeprowadzonych w latach 1772-1776 na terenie Galicji przez jezuitę Józefa Liesganiga - c.k. Inspektora Budownictwa we Lwowie, przy udziale m.in. jezuitów polskich Hoszowskiego i Jastrzębowskiego. Już w sierpniu 1772 roku ekipa Liesganiga rozpoczęła pomiary astronomiczno-trygonometryczne, jednak wybór i przeprowadzone prace nie były szczęśliwe w wyborze trójkątów i praca ta nie posiadała trwałej wartości. Ma ona

zasadniczo znaczenie głównie historyczne, jako pierwsza na większą skalę triangulacja przeprowadzona na ziemiach polskich. Zmierzono wówczas drewnianą tyczką trzy bazy (a właściwie boki) i na nich oparto całą sieć trójkątów. Obserwacje wykonano z obserwatorium dawnego Kolegium Jezuickiego we Lwowie; z wieży pałacu Lubomirskich w Rzeszowie i z Kopca Krakusa pod Krakowem. Punktem odniesienia było obserwatorium we Lwowie. Cały ten pomiar był powtórzony później przez wojskowych pod kierownictwem pułkownika Seegera. W 1790 roku edytowano w skali 1:72 000, w 79 arkuszach, tzw. mapę Liesganiga, zaktualizowaną w 1824 roku. Natomiast nigdy nie zostały oficjalnie opublikowane wyniki wojskowego, tzw. józefińskiego zdjęcia Galicji, wykonanego w latach 1775-1783 a zwanego dziś zdjęciem Miega (od nazwiska kierującego większością prac oficera Sztabu Generalnego; Friedricha von Miega). Ta podstawowa mapa w skali 1:28 800, składająca się z 413 arkuszy o wymiarach 24x16 cali (około 63x42 cm), o łącznej powierzchni około 115 m2, zachowała się do dzisiaj w oryginale w Kriegsarchiv w Wiedniu. Na początku trzeciego tysiąclecia powstała pod auspicjami Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki inicjatywa wydania w piętnastu tomach polskiej edycji całości tzw. mapy Miega z objaśnieniami, w dziele pt.: „Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779-1783”, której koniec edycji planowany był na rok 2020. Tom 3, wydany w 2015 roku pod redakcją: W. Bukowskiego, B. Dybasia i Z. Nogi w Krakowie obejmuje tereny leżące wokół Dukli.

Dalsze prace triangulacyjne były prowadzone po przerwie zaistniałej w latach 1830-1841. Wielką sferyczną sieć trójkątów w zachodniej części Polski Południowej, którą obliczono w latach 1821-1822, poddano weryfikacji, przy tym jako wielkości wyjściowe wzięto dwa boki morawskiej sieci I rzędu. Triangulatorzy prac prowadzonych w latach 1817-1840 rekrutowali się wyłącznie ze sfer wojskowych, tworząc oddziały składające się z triangulatora, adiunkta i 3-4 żołnierzy. W roku 1841 był jeden oddział triangulacyjny, kierowany przez triangulatora stanu cywilnego, zaś od roku 1845 było ich już więcej. Kierownictwo i nadzór nad pracami obliczeniowymi należały do roku 1851 do poddyrektora biura triangulacyjnego. Wskutek reorganizacji biura triangulacyjno-kalkulacyjnego w 1861 roku, triangulację jak i obliczenia wykonywali odtąd triangulatorzy i ich adiunkci, bez pomocy specjalnych kalkulatorów. Ta procedura utrzymała się do rozpadu monarchii austro-węgierskiej w roku 1918. W latach 1860-1898, Wojskowy

DUKLA. Widok z Pustelni św. Jana na Górę Cergową.

Fot. St. Mucha.

Widok na wieżę triangulacyjną na górze Cergowej z „Pustelni na Puszczy” bł. Jana w Trzcianie, według widokówki wydanej w latach trzydziestych XX wieku przez Stanisława Muchę prowadzącego zakład fotograficzny w Krakowie (zbiory Wiesława Kopczyka)

Instytut Geograficzny byłej monarchii habsburskiej przeprowadził triangulację dla pomiarów stopni. Dla pomiarów kraju wyniki obliczeń tej triangulacji nie nadawały się, gdyż nie uwzględniono w nich niektórych warunków. Dlatego powtórnie wyrównano sieć pomiarową na podstawie już istniejących danych. Instrumenty pomiarowe, którymi wykonywano triangulację w pierwszej połowie XIX wieku były jeszcze zbyt mało precyzyjne, a tego typu pionierskie jak na tamte czasy prace, były prowadzone bez większego doświadczenia w ich planowaniu i realizacji. Wyniki tych triangulacji nie spełniały już wymagań stawianych na przełomie XIX i XX wieku. Wszystkie punkty utrwalono na nowo w latach 1897-1902, z wyjątkiem tych, które posiadały w dobrym stanie znaki identyfikacyjne z dawnej triangulacji katastralnej. Wprawdzie w 1817 roku cesarz Franciszek I zarządził powszechny pomiar gruntów w Austrii, jednakże przeznaczony on był dla celów podatkowych. Stąd triangulacja, która poprzedziła te pomiary, nazywa się katastralną. Przy zakładaniu sieci triangulacyjnej, względnie przy doborze punktów triangulacji, zwracano uwagę na cel, któremu w pierwszym rzędzie sieć ta miała służyć; to jest dostarczenia pewnych stałych punktów dla mającego nastąpić zdjęcia szczegółów. W celu uniknięcia błędów z powodu elipsoidalności Ziemi, obliczono współrzędne punkty osobno dla każdego austriackiego kraju, biorąc jako początek jeden punkt sieci głównej i tworząc w ten sposób dla każdego kraju odrębny układ współrzędnych. W ten sposób powstało na obszarze Austrii siedem różnych układów współrzędnych. Punkt początkowy

dla byłej Galicji przyjęto na Kopcu Unii Lubelskiej wzniesionym w trzechsetną rocznicę Unii Lubelskiej (1869) na Wysokim Zamku we Lwowie, zaś dla Śląska Cieszyńskiego — katedrę św. Stefana we Wiedniu. Dla obliczenia współrzędnych przyjęto układ prostokątny, płaski. Dlatego zaszła potrzeba wyrównania sieci na podstawie już istniejących spostrzeżeń. Pomiary niwelacyjne na tych terenach wykonano w oparciu o średni poziom morza Adriatyckiego, który był niższy o 0,36 m od wysokości przyjętego w Prusach. Wyrównanie to przeprowadzono według specjalnej empirycznej metody. Sieć triangulacyjna południowej Polski po 1918 roku stanowiła część triangulacji przeprowadzonej we wcześniej wymienionych okresach, obejmując obszar północno-wschodni monarchii austro-węgierskiej. Różnie przedstawiała się w poszczególnych zaborach gęstość punktów triangulacyjnych w przeliczeniu na każde 100 km2. Najlepsza sytuacja miała miejsce w na terenie byłego zaboru pruskiego (12–16 punktów na 100 km2), najgorsza zaś w zaborze austriackim (4–6 punktów na 100 km2). Na terenie byłego zaboru rosyjskiego występowała zaś największa różnorodność elipsoid odniesienia oraz punktów wyjścia, co znacznie utrudniało korzystanie z tak ustalonych danych.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, podmioty wykonujące prace geodezyjne i kartograficzne lub nadzorujące te prace, wykorzystywały w tym zakresie dane pozostawione przez zaborców. Wyznaczanie w terenie przez Komisję Delimi-

ciąg dalszy na str. 20 ►

Odstąpienie pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego

Uroczyste odstąpienie i poświęcenie pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego, zgodnego z przedwojennym pierwotnym, odbyło się w Święto Niepodległości 11 listopada 2020 roku. Ze względu jednak na trwający w dalszym ciągu stan zagrożenia epidemicznego, czerwoną strefę i obostrzenia z nią związane odstąpienie i poświęcenie było bardzo skromne bez udziału publiczności. Wzięli w nim udział burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, zastępca burmistrza Dukli Łukasz Piróg, dyrektor Muzeum Historycznego

- Pałac w Dukli Waldemar Półchłopek, radca prawny Janusz Kubit, dyrektor Liceum Ogólnokształcącego w Dukli Radosław Zięba i ks. proboszcz dukielskiej fary Stanisław Siuzdak, który odtworzony pomnik poświęcił.

Powstały przy ul. Kościuszki plac z pewnością będzie dobrym miejscem do obchodów świąt narodowych i wydarzeń patriotycznych.

kbr, fot. str. 9

Stanisław Pac świętował sto pierwsze urodziny

26 listopada 2020 roku Stanisław Pac obchodził swoje sto pierwsze urodziny. Jest obecnie najstarszym mieszkańcem Dukli i gminy Dukla. Urodził się w Iwli i tam spędził dziecięce i młode lata.

W ubiegłym roku odwiedził go burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, zastępca burmistrza Dukli Łukasz Piróg i Mirosław Matyka zastępca kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Dukli. W tym roku ze względu na panującą pandemię i panujące obostrzenia wizyt kurtuazyjnych nie było, ale składamy Dostojnemu Jubilatowi

najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, pogody ducha, wielu lat życia w dobrym zdrowiu i samopoczuciu, a także wytrwałości z powodu panującej pandemii, z powodu której nie może w pełni oddawać się swoim pasjom: aktywnemu życiu i fotografii.

Obecnie w województwie podkarpackim żyje 84 osoby, które ukończyły 100 lat. Najstarszym mieszkańcem naszego województwa jest pan Edward Helon mieszkaniec Iwonicza-Zdroju, który ukończył 108 lat, najstarszą mieszkanką pani Albina Kurcz, która ukończyła w tym roku 107 lat. Najstarszą Polką, która w kwietniu tego roku skończyła 114 lat jest pani Tekla Juniewicz mieszkająca w Gliwicach, a pochodząca z Lwowszczyzny. Najstarszym Polakiem, który w kwietniu tego roku ukończył 110 lat jest pan Stanisław Kowalski ze Świdnicy, lekkoatleta amator, rekordzista Europy w biegu na 100 m stulatków w 2014 roku.

Krystyna Boczar-Różewicz

Zdjęcie archiwalne

Uczcili Dzień Niepodległości

Góra Cergowa uwieńczona koroną, jak królowa przyciąga wielu turystów, aby mogli bliżej nieba czcić Święto Niepodległej. Jak zwykle, nasi koledzy zorganizowali wypad na Cergową w Święto Niepodległości 11 listopada, ze względu na obowiązujące obostrzenia pandemiczne tylko dla 5 osobowej grupy. Pogoda była dynamiczna, na dole ciepło bezwietrznie, a na szczycie gęsta mgła, silny wiatr

i bardzo zimno. Nasi koledzy szybko na szczycie zorganizowali grupę młodych turystów, aby o godz. 12 odśpiewać hymn Polski. Turyści chętnie do nas dołączyli i honor naszej królowej został uratowany w Święto Niepodległej. Wracając z Cergowej odwiedziłam Cmentarz Wojenny z Operacji Gorlickiej, znajdujący się na pograniczu Wrocanki i Rogów, przy samotnym krzyżu palił się jeden zniczek.

Maria Walczak
w imieniu grupy Wieśka
Fot. str. 9

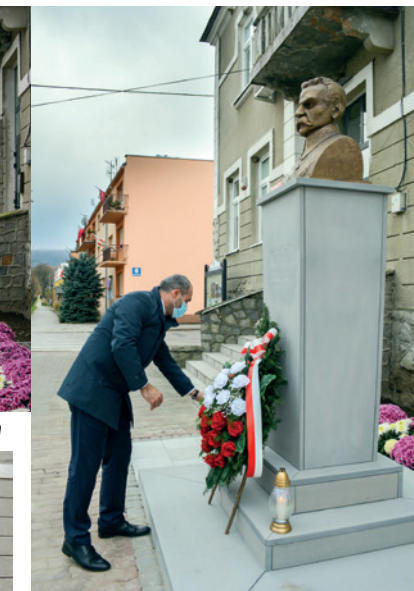
Odstąpienie pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego

Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego przed Starym Magistratem

Tuż przed rozpoczęciem uroczystości odstąpienia i poświęcenia

Burmistrz Dukli Andrzej Bytnar złożył wieniec pod pomnikiem Marszałka

Fot. Anna Chłopecka

Uczestnicy odstąpienia

Podpisanie umowy na przekazanie środków finansowych

Umowy podpisują:
Attaché Obrony
Republiki Czeskiej
w Polsce pułkownik
gšt. Ing. David Franta
(z lewej) oraz burmistrz
Dukli Andrzej Bytnar

Wymiana umów

Fot. Anna Chłopecka

Uczcili Dzień Niepodległości

Na Górze Cergowej tuż przed odśpiewaniem hymnu Polski

Fot. Maria Walczak

Zakończenie remontu DL w Cergowej

Odnówione elewacje Domu Ludowego w Cergowej

Fot. Wacław Cyran

Konkursy Stowarzyszenia „Razem Lepiej”

Rodzina Jodłowskich z prezesa Stowarzyszenia Teresą Belcik

Fot. [arch. Stowarzyszenia „Razem Lepiej”]

Rodzina Głodów, wykonawcy karmnika dla ptaków

XX Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej

Stanisława Rapała wraz z wnukami Amelką i Krzysiem ze skarbami spiżarni i przysmakami kuchni

Marcelina Albrycht - I miejsce kat. II

Figura św. Jana z Dukli

Figura św. Jana z Dukli - młodzieńca na placu przed kościołem farnym w Dukli, na postumencie i zbliżenie postaci

Pamiątkowa tablica

Fot. kbr

Konkursy Stowarzyszenia „Razem lepiej”

Stowarzyszenie „Razem lepiej” 22 listopada br. realizowało dwa zadania konkursowe w ramach projektów z Województwa Podkarpackiego- Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie pn. „Mamo, Tato – mamy talent” oraz przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków Gminy Dukla w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Konkurs rodzinnych pasji dotyczył ukazania znaczenia i roli rodziny oraz odpowiedzialnego rodzicielstwa poprzez próbę odświeżenia przez uczestników wspólnej pasji oraz stworzenia własnego dzieła. Konkurs otworzył się na nowe wyzwania, nauczył współpracy oraz wzajemnego zaufania do członków rodzin. Rodzina to przecież największa inwestycja, wartość i bezcenny skarb dzisiejszego świata. Zaangażowanie i wysoki poziom prac prze-

rosł nasze wszelkie oczekiwania. Sesję fotograficzną uczestników konkursu wraz z ich pracami wykonał niezwykle kreatywny Pan Juliusz Stola. Fotografie posłużą nam do stworzenia fotoalbumu, który przyczyni się do dalszego kultywowania różnorodnych tradycji i pasji, które chcemy uchronić przed zapomnieniem. Potencjał rodzin jest ogromny.

Konkurs plastyczny dotyczył propagowania profilaktyki uzależnień od alkoholu, popularyzacji wiedzy na temat uzależnień, uświadomieniu szkodliwego wpływu używek na organizm człowieka oraz rozwijaniu zainteresowań najmłodszych mieszkańców.

To był piękny i ważny czas. Dziękujemy!

Teresa Belcik

Prezes Stowarzyszenia „Razem lepiej”, fot. str. 10

Figura św. Jana z Dukli

przed kościołem farnym w Dukli

Pomysł zagospodarowania działki znajdującej się od południowej strony zabytkowego kościoła św. Marii Magdaleny i postawienie na niej figury św. Jana z Dukli – młodzieńca z chlebem, zrodził się w niedługim czasie po kanonizacji św. Jana z Dukli, która odbyła się 10 czerwca 1997 roku w Krośnie z udziałem Ojca św. Jana Pawła II, który w związku z kanonizacją odwiedził również Duklę i nocował w klasztorze OO. Bernardynów. Jak powiedziała pani Krystyna Mastyka ze Społecznego Komitetu Budowy Figury Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny zwróciła się do burmistrza Miasta i Gminy Dukla o sprzedaż działki 46/1 znajdującej się od południowej strony kościoła. Rada Miejska w Dukli i burmistrz wyrazili zgodę pod warunkiem, że zostanie wykorzystana na cel kultu religijnego. W 1999 roku Parafia zwróciła się do Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Przemyśle Delegatura w Krośnie o wyrażenie opinii dotyczącej lokalizacji figury. Kierownik Delegatury mgr Antoni Bosak z upoważnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pozytywnie zaopiniował wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marii Magdaleny w Dukli w uzasadnieniu podając:

1. Propozycja zagospodarowania działki nr 46/1 jako skweru spełniającego funkcje służebną dla znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła parafialnego, z konserwatorskiego punktu widzenia należy uznać za działanie korzystne, gdyż jak dotąd, ten najważniejszy w Dukli obiekt zabytkowy pozbawiony był właściwego przedpola ekspozycyjnego od strony południowej. Za właściwe i szczególnie

korzystne rozwiązanie należy uznać zamiar likwidacji znajdującego się w narożniku działki kiosku.

2. Zagospodarowanie tego terenu jako skweru z elementami zieleni urządzonej wprowadzi do przestrzeni miejskiej Dukli nową jakość architektoniczną oraz stworzy nowe dobre relacje komunikacyjne i przestrzenne pomiędzy wnętrzami miejskimi o różnym charakterze (plac rynkowy – ulica – skwer – plac przy kościele).

3. Działka 46/1 obecnie jest częściowo zadrzewiona w sposób przypadkowy i chaotyczny. Dopuszcza się przeprowadzenie drobnych korekt w istniejących nasadzeniach i samosiewach lub też wprowadzenie nowych elementów szaty roślinnej (zielen niska) z dostosowaniem jej do nowej funkcji skweru.

Parafia wykonała projekt zagospodarowania działki 46/1 wraz z studium widokowym kościoła parafialnego od strony południowo-wschodniej z naniesionymi zmianami w zagospodarowaniu przestrzeni placu (pomnik, ścieżki zieleni) i złożyła wniosek do starosty powiatu krośnieńskiego o wydanie pozwolenia na budowę. Po wszystkich uzgodnieniach uzyskano zgodę starosty na budowę figury. W związku z powyższym Parafia Rzymskokatolicka w Dukli pw. św. Marii Magdaleny poinformowała Urząd Miasta i Gminy Dukla o powyższych uzgodnieniach i tym samym spełniony został warunek zakupu działki przez parafię. Działka za zgodą radnych została zakupiona przez parafię. Poinformowała również, że na koncie parafii będą gromadzone środki ze sprzedaży zbieranego złomu, pamiątek i darowizn.

Powstał Społeczny Komitet Budowy Figury, który zwrócił się z apelem do parafian i mieszkańców gminy. W apelu mieszkańcy gminy zostali poinformowani o:

1. Realizacji budowy pomnika i zagospodarowania działki.
2. Jak będzie wyglądać planowana figura: będzie to młodzieniec trzymający chleb dla ubogich, dla podkreślenia faktu że rodzice Jana byli piekarzami i rozdawali chleb ubogim. Postać chłopca odlanego z brązu ma mieć 160 cm i postawiona zostanie na granitowym postumencie o wysokości około 60 cm. Na cokole przymocowana będzie tablica z napisem (zdjęcie na wkładce, str. 10).
3. Ważnym był również fakt bliskości zamieszkania św. Jana (obecna ul. św. Jana z Dukli) od miejsca obecnej lokalizacji kościoła.
4. Przygotowanie placu do ustawienia figury, jak i sama jej budowa finansowana była głównie ze środków uzyskanych ze sprzedaży złomu kolorowego i żelaznego. W apelu wskazane były również miejsca składowania złomu: Cergowa – plac obok figury Matki Bożej, na skrzyżowaniu do Jasienki i Zakluczyny, Teodorówce – plac przy DL, Dukla – ul. Cegowska, koło synagogi.

Projekt i gipsowa forma, których pierwowzorem jest postać Jana – młodzieńca z polichromii w kościółku na pustelni św. Jana z Dukli, zostały wykonane w pracowni rzeszowskiego artysty rzeźbiarza Krzysztofa Brzuzana. Odlew postaci wykonał Zakład Odlewnictwa Artystycznego „FORMAX” Zbigniewa Porady z Zaczernia koło Rzeszowa.

W 2001 roku figura stanęła na skwerze i wpisała się w krajobraz przestrzeni miejskiej w Dukli. Św. Jan z Dukli specjalną troską otacza mieszkańców Dukli i gminy. Dajmy mu szansę.

Krystyna Boczar-Różewicz

XIII Powiatowy Przegląd Piosenki Obcojęzycznej -

Dukla 2020 Online - rozstrzygnięty

W tym roku ze względu na panującą pandemię koronawirusa Powiatowy Konkurs Piosenki Obcojęzycznej został dostosowany do wymogów sanitarnych i odbył się online. Do Ośrodka Kultury w Dukli przesłano 22 videoklipów z terenu naszego powiatu.

Komisja po obejrzeniu, wysłuchaniu wszystkich utworów i po niezwykle burzliwych naradach postanowiła przyznać następujące miejsca i wyróżnienia:

Kat. I

1. miejsce - **Lena Fornal** - Iwla
2. miejsce - **Mateusz Filipiak** - Korczyna
3. miejsce - **Hania Sobolewska** - Iwla

Kat. II

1. miejsce - **Marcelina Albrycht** - Równe
 2. miejsce - **Julia Sechman** - Miejsce Piastowe
 3. miejsce - **Gabriel Ciołkosz** - Bóbrka
- Wyróżnienie - **Martyna Zbaraza** - Krosno i **Adrianna Walaszczyk** - Targowiska

Kat. III

1. miejsce - **Gabriela Kmon** - Korczyna
 2. miejsce - **Amelia Chmiel** - Rymanów Zdrój
 3. miejsce - **Julia Orzechowska** - Dobieszyn i **Magdalena Rogowska** - Iwonice Zdrój
- Wyróżnienie - **Emilia Zajac** - Równe

Norbert Uliasz, fot. str. 10

POWIATOWY KONKURS KOŁĘD I PASTORAŁEK - Dukla 2020

POWIATOWY KONKURS KOŁĘD I PASTORAŁEK

REGULAMIN

Uczestnicy:

1. Wybierz jedną dowolną kolędę lub pastorałkę.
2. Nagraj film, na którym Cię widać, słysząc Twój głos i podkład muzyczny! (czas prezentacji do 5 min)

Podpowiedź: Najlepiej nagrać siebie na kamerkę w telefonie, śpiewając do podkładu odtworzonego z komputera, odtwarzacza CD lub innego dostępnego źródła. Rodzice na pewno Wam w tym pomogą!

3. Udział w konkursie wezmą wyłącznie filmy zgodne z formatem Messenger nadesłane razem z kartą zgłoszenia i RODO na - <https://www.facebook.com/profile.php?id=100015344625749>

(liczyć się będą tylko i wyłącznie filmy przesłane na powyższy link zgodne z formatem Messenger)

4. Na nagrania czekamy **do 15 grudnia 2020r.**

5. Kategorie :

- I kategoria – do klasy III
 - II kategoria – klasy IV– VIII
 - III kategoria – Szkoły średnie
 - IV kategoria – dorośli
6. 17 grudnia filmy laureatów zostaną opublikowane na stronie ok.dukla.pl i profilu facebookowym, na którym to, można będzie głosować na najlepszy film, przyznając mu największą ilość polubień.

Głosowane potrwa do 8 stycznia 2021 do godziny 15.00.

Uczestnik z największą liczbą „lajków”, czyli największą przychylnością oglądających zostanie również nagrodzony.

Wyniki konkursu zostaną umieszczone 8 stycznia na stronie internetowej www.ok.dukla.pl oraz naszym facebooku.

Zgłoszenie do konkursu oznacza akceptację regulaminu. Nagrody zostaną wręczone w najbliższym możliwym terminie, o którym poinformujemy na stronie www.ok.dukla.pl i facebooku.

Zadomowieni w dziedzictwie

Podkarpacie, w szczególności Duklijszczyzna, to jeden z niewielu fragmentów Polski, w którym można jeszcze zobaczyć fragment spójnej drewnianej zabudowy – krajobrazu kulturowego mającego unikatowe, regionalne cechy.

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

Wspólnie dla
dziedzictwa

Dziś buduje się domy ot, z wyobraźni, albo z katalogów. I, jak Polska długa i szeroka, architektura jest jednolita, albo jednolicie chaotyczna. Każdy buduje to, co chce. Brakuje spojrzenia na przestrzeń wsi, miejscowości, jako na całość, kompozycję urbanistyczną złożoną z budynków, drzew, krzewów i innych obiektów. W okolicach Dukli jesteśmy w tej uprzywilejowanej pozycji, że wciąż jeszcze zachowało się wiele drewnianych domów. Leżą w otoczeniu pięknych ogrodów, a w tle za nimi widać góry. Krajobraz, ten naturalny i kulturowy, znakomicie współgra. To daje poczucie harmonii, w którym tak tęsknią przyjeżdżający tu turyści.

Architektura jako część dziedzictwa regionu

Kiedyś przejeżdżając przez różne regiony, subregiony, od razu widać było odrębność stylów, materiałów, proporcji – regionalne bogactwo, które dziś jest w zaniku. Duklijszczyzna, pobliskie Miejsce Piastowe, czy Jaślika stanowią chlubny wyjątek. To drogie, zanikające dobro warto, a nawet trzeba chronić. Stąd pojawił się pomysł projektu „Zadomowieni w dziedzictwie – drewniane domy południowego Podkarpacia”. Zespół wolontariuszy i wolontariuszek pracował nad inwentaryzacją 20 budynków leżących między Olchowcem a Miejscem Piastowym. Projekt ma charakter pilotażowy. Planujemy kontynuować prace w kolejnym roku. Warto bowiem stworzyć dokumentację jak największej ilości domów. Niestety nie każdy z nich przetrwa, dla niektórych jest już za późno, ale – dzięki inwentaryzacji – zostanie po

nich ślad. Zawsze będzie można zbudować podobny dom, albo odtworzyć jego obraz dzięki komputerowej wizualizacji.

Sieć rzemieślników

W ramach projektu spotakaliśmy się też z rzemieślnikami – mistrzami w swoim fachu, którzy potrafią budować według tradycyjnych metod i wzorów, wiedzą, że tradycja budowlana dawnych cieśli, stolarzy i zdunów jest niezastąpiona. Liczymy na to, że nasza sieć stanie się zaczynem do ożywienia bogatych tradycji rzemieślniczych w naszym regionie. Zapraszamy do współpracy!

Poradnik dobrych praktyk

Coraz więcej osób odkrywa wartość drewnianych domów. Spełniają one współczesne oczekiwania budownictwa ekologicznego i pasywnego. Dlatego chcieliśmy odpowiedzieć na potrzeby osób stojących przed decyzją o kupnie, lub remoncie domu i wesprzeć ich pakietem podstawowych informacji dotyczących analizy stanu zachowania i dobrych praktyk remontowych. To ważne. Nieprawidłowo prowadzone prace zmniejszają żywotność budynków, które mogłyby, zadbane, żyć niemal wiecznie.

Szlak po dziedzictwie

Żeby idea opieki nad prywatnymi zabudawkami (choć zwykle nie wpisane do rejestrów, drewniane domy to zabytki), potrzebujemy sojuszników. Dlatego zaprosiliśmy chętnych, przede wszystkim mieszkańców okolic Dukli, na szkolenie dla społecznych opiekunów drewnianego dziedzictwa,

podczas którego dr Marek Gransicki opowiedział o genezie drewnianego domu i specyfice regionalnej architektury, Szczepan Żurek z Towarzystwa Krajoznawczego Krajobraz, wprowadzał zainteresowanych w arakana krajoznawstwa i opowiadał o pomysłach na kreatywne wycieczki. Natomiast Franciszek Bojańczyk – współtwórca projektu „Zadomowieni w dziedzictwie” i doświadczony przewodnik po miastach w Polsce i za granicą, podzielił się z uczestnikami metodą interpretacji dziedzictwa Freemana Tildena.

Nasze działania mają zmierzać do stworzenia szlaku po dziedzictwie, którego opiekunami będą mieszkańcy. W ramach tegorocznej edycji oznaczymy kilka wyjątkowych budynków w Zawadce Rymanowskiej. Już dziś zapraszamy na wędrowkę!

Drewniany dom to duma

Idea, jaka przyświecała całemu zespołowi projektowemu, na czele z dr Markiem Gransickim, znanym w naszym regionie architektem, to zmiana podejścia do drewnianych domów. Jesteśmy przekonani, że mają one wspaniałą przyszłość, są ekologiczne, zdrowe, stosunkowo łatwo dają się adaptować do potrzeb naszego współczesnego życia. Poza tym to nasze dziedzictwo – sama ich substancja: stare, wyrzeźbione czasem drewno, okucia zrobione wprawą ręką kowala, ornamenty na tragarzach, skrzynkowe, drewniane okna – to drogie, zabytki opowiadające historię o znakomitych rzemieślnikach, zwykłych ludziach, o naszym wielokulturowym regionie. Różne style, różne czasy, rozwiązania architektoniczne i zdobnicze tworzą tu wyjątkową kompozycję. Mieszkanie w drewnianym domu, mieszkanie w zabytku, to przywilej. Każdy drewniany dom jest cennym śladem, głosem z przeszłości, który możemy ponieść dalej, zachowując w przytulnym wnętrzu także rodzinne opowieści lub historie osierocone przez tych, którzy mieszkali przed nami.

Joanna Sarnecka

www.zadomowieniwdziedzictwie.pl

Fot. str. 15

Karta zgłoszenia - KONKURS KOŁĘD I PASTORAŁEK 2020

Nazwisko i imię
Tytuł utworu
Kategoria
Imię i nazwisko opiekuna, nr telefonu.

Biorąc udział w konkursie wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez OŚRODEK KULTURY z siedzibą w DUKLI, UL. KOŚCIUSZKI 4 w celu promocji w galerii zdjęć i video na stronie internetowej www.ok.dukla.pl. Wiem, że podanie danych jest dobrowolne oraz, że mam prawo kontroli przetwarzania danych, prawo dostępu do treści swoich danych.

(podpis wykonawcy)

Otwarcie nowego szlaku „Zadomowieni

w dziedzictwie –drewniane domy południowego Podkarpacia”

31 października 2020 roku odbyło się otwarcie nowego szlaku dotyczącego architektury drewnianej naszego regionu, który jest częścią projektu „**Zadomowieni w dziedzictwie - drewniane domy południowego Podkarpacia**”. W związku z trwającym stanem epidemiologicznym spacer i opowieści o domach drewnianych w Zawadce Rymanowskiej odbyły się w warunkach kameralnych, z ograniczoną liczbą uczestników. O domach, o szlaku i o wielkim potencjale drzemącym w drewnianym budownictwie opowiadała Joanna Sarnecka.

Projekt „Zadomowieni w dziedzictwie” ma charakter pilotażowy i polega na stworzeniu dokumentacji jak największej ilości drewnianych domów. Zespół wolontariuszy i wolontariuszek pracowa-

wał nad inwentaryzacją 20 budynków leżących między Olchowcem a Miejscem Piastowym. Niestety nie każdy z nich przetrwał, dla niektórych jest już za późno, ale – dzięki inwentaryzacji – zostanie po nich ślad. Zawsze będzie można zbudować podobny dom, albo odtworzyć jego obraz dzięki komputerowej wizualizacji. Można zgłaszać chęć zainwentaryzowania swojego drewnianego domu i włączenia go do szlaku – projekt będzie kontynuowany.

Projekt jest dofinansowany w ramach programu Narodowego Instytutu Dziedzictwa – Wspólnie dla dziedzictwa.

Gmina Dukla wspólnie z Transgraniczną Informacją Turystyczną oraz Etnocentrum Ziemi Krośnieńskiej i Polskie Radio Rzeszów są partnerami projektu.

ETNOCENTRUM
ZIEMI KROŚNIEŃSKIEJ

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: www.zadomowieniwdziedzictwie.pl

Anna Chłopecka, fot. str.15

Boże Narodzenie i świąteczne tradycje

Choinka

Istnieje wiele tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Jedną z najprzyjemniejszych dla dzieci jest na pewno ubieranie choinki. Najlepiej, aby w ozdabianie drzewka (a także wybieranie) byli zaangażowani wszyscy domownicy. Wspólnie z dziećmi można przygotować własnoręcznie oryginalne ozdoby i łańcuchy na choinkę. W sklepach znajdziecie wiele ozdób choinkowych. Wspólnie można także wypiekać i ozdabiać pierniczki, które posłużą jako ozdoby. To wspaniała zabawa, a dzieci będą dumne, że ich wyroby ozdabiają świąteczne drzewko.

Potrawy wigilijne

Tradycyjne 12 potraw wigilijnych nawiązuje do 12 apostołów. W niektórych regionach kraju oznaczają natomiast 12 miesięcy w roku. Przy ich przygotowywaniu warto poprosić o pomoc najmłodszych i opowiedzieć o ich symbolice. Według tradycji na stole powinny znaleźć się dary ziemi: z pola, lasu, sadu i wody. Dlatego na Wigilię podaje się zupę grzybową, karpia, kompot z suszonych owoców, ciasto z ma-

kiem. Warto jednak pamiętać, że wigilijne dania różnią się w zależności od regionu. W Wielkopolsce i na Śląsku podaje się zupę rybną, a w Małopolsce i we wschodniej Polsce barszcz albo grzybową.

Bardzo ciekawą rodzinną tradycją może być wspólne lepienie pierogów lub robienie ciast. Dobrym pomysłem jest także wkładanie goździków w skórki pomarańczy i położenie ich na stole jako dekorację. Pomarańcze i goździki będą pięknie pachnieć, a Twojej rodzinie święta szybko skojarzą się z tym przyjemnych zapachem.

Siano pod obrusem

Choinka ubrana, potrawy przygotowane, co teraz? Czas na dekorację stołu. Przede wszystkim musimy pamiętać o ułożeniu sianka pod obrusem. Jest to nawiązanie do żłóbka, w którym na świat przyszedł Jezus, a także symbol prostoty i skromności. Sianko pod stołem ma również zapewnić domownikom pomyślność w nadchodzącym roku. Dzieci z pewnością z chęcią wypełnią ten obowiązek. To

także dobry moment do rozmowy o symbolice wigilijnych tradycji. Najmłodszych możemy także zaangażować w układanie serwetek – może wspólnie nauczyć się nowego sposobu np. składania serwetek w gwiazdę wigilijną? Dzieci można poprosić o pomoc w układaniu talerzy, przy czym zawsze pamiętajmy, aby było jedno nakrycie więcej dla niespodziewanego gościa. Jest to również symbol pamięci o osobach, których już z nami nie ma.

Oplatek i kolacja wigilijna

Według tradycji zasiadamy do kolacji wigilijnej, kiedy na niebie pojawia się pierwsza gwiazdka. Jest to symbol Gwiazdy Betlejemskiej, która pomogła Trzem Królom odnaleźć miejsce narodzin Jezusa. Wpatrywanie pierwszej gwiazdki to zadanie, które najlepiej powierzyć dzieciom. Kiedy już pociechy ją zobaczą (co na pewno sprawi im wiele radości), możemy wspólnie zasiąść do kolacji. Na początku należy podzielić się oplatkiem i złożyć

ciąg dalszy na str. 19 ►

Otwarcie nowego szlaku

Znak zainwentaryzowanych domów

Fot. Joanna Sarnecka

Skromne grono uczestników otwarciach szlaku w Zawadce Rymanowskiej

Fot. Anna Chłopecka

Zadomowieni w dziedzictwie - drewniane domy południowego Podkarpacia - g. Dukla

Budynki drewniane w Olchowcu

Budynki drewniane w Nowej Wsi

Fot. Joanna Sarnecka

Budynki drewniane w Zawadce Rymanowskiej

V Turniej Mini Piłki Siatkowej Świetny mecz siatkarek MOSiR Dukla

Zawodniczki podczas turnieju

Turniej z okazji Dnia Niepodległości

Podczas turniejowych rozgrywek

Organizator i sędzia podpisują dyplomy

Sponsorzy i organizatorzy turnieju

Piłki używane podczas rozgrywek

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Międzynarodowy Turniej Karate KYOKUSHIN w Dukli

Jedna z walk podczas turnieju

Fot. Jacek Koszczan

Zwycięzcy w swoich kategoriach z organizatorami i sędziami

Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin

V IKO Przełęcz Cup

21 listopada 2020 r. Krośnieński KKK dojo Dukla prowadzony przez sensei **Marka Sawczuka** zorganizował Międzynarodowy Turniej Karate Kyokushin V IKO PRZEŁĘCZ CUP. Współorganizatorami i obejmującymi patronat turnieju byli Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Starosta Powiatu Krośnieńskiego Jan Pelczar, Burmistrz Dukli Andrzej Bytnar i Dyrektor MOSiR Dukla- Michał Szopa. Uroczystego otwarcia dokonał burmistrz Dukli Andrzej Bytnar oraz radna powiatu krośnieńskiego Józefa Winnicka-Sawczuk. Sędzią głównym był Shihan Krzysztof Policha 5 dan. W Tur-

nieju wzięło udział 137 zawodników z 12 klubów w Polsce.

Drużynowo miejsca zajęli :

- 1.KKKK
- 2.CHKKiDSW
- 3.MAK BYAKKO
- 4.ZKKK
- 5.LKKK
- 6.CHSKK SATORI
- 7.PKKK
- 8.KKK ICHIGEKI
- 9.BUSHI TEAM
- 10.NKSKK
- 11,TKKK
- 12.KKKCzB

Bardzo serdecznie podziękowania składam sponsorom za wsparcie turnieju:

- Grupie PBI, Delcie Zręcin, Zakładowi Mięsnemu „Jasiołka” z Dukli, Wojciechowi Knapowi,
- Radnej Powiatu Krośnieńskiego Józefie Winnickiej-Sawczuk.
- Dziękuję również wszystkim osobom pomagającym przy organizacji Turnieju, w szczególności rodzicom dzieci trenujących karate w klubie, ich pomoc w ogromnym stopniu przyczyniła się do perfekcyjnego wizerunku całej imprezy sportowej.
- Dziękuję sempai Wojtkowi Ficowi za obsługę komputerową turnieju, panu Jackowi Koszczanowi za obsługę fotograficzną Turnieju.

OSU !!!

Sensei Marek Sawczuk OSU

V Turniej Mini Piłki Siatkowej

W czwartek 22 października br. odbył się V Turniej Mini Piłki Siatkowej Dziewcząt. Oprócz 2 zespołów reprezentujących naszą sekcję piłki siatkowej w zawodach wzięły udział drużyny z Jasła, Krosna, Korczyny i Dębowca. Bezkonkurencyjne okazały się siatkarki Karpaty MOSiR Krosno, które zwyciężyły wszystkie swoje pojedynki. Za plecami zwycięskiego teamu toczyła się bardzo emocjonująca walka o miejsce drugie. O miejscu zdecydował – 1 mały punkcik. Jak nikła to przewaga niech świadczy fakt, że wszystkie drużyny w turnieju rozegrały 5 meczy po 2 sety każdy i zawodniczki rywalizowały do 20 małych punktów każdy set. I to właśnie 1 punkt zdecydował, że na miejscu II turniej zakończyła Szkoła Podstawowa z Korczyny przed UKS Dębowiec. Na miejscu IV drużyna MOSiR Dukla II, w składzie: **Klaudia Długosz, Dominika Jakiela, Wiktoria Konop, Roksana Bazan, Karolina Szczepanik**. Miejsce V dla MOSIR Jasło i miejsce ostatnie VI dla drużyny MOSiR Dukla I, która wystąpiła w składzie: **Klaudia Baluta, Amelia Skrzęta, Michalina Fornal, Oliwia Jakiela, Magdalena Piróg, Ula Jakiela**.

Damian Leśniak

Kalendarz imprez stałych Gminy Dukla na rok 2021 - sport

- 3. stycznia - Bieg Zimowy do 10 km
- Festiwal Piłki Nożnej Cutline Cup
- 28. stycznia - Narciarstwo Alpejskie
- Luty - Festiwal Piłki Nożnej Cutline Cup
- 13. marca – Turniej Piłki Siatkowej O Puchar Burmistrza
- 17. kwietnia – Bieg Rysia
- 15. maja Bieg Wolf Run
- 3. lipca - Bieg. im. Św. Jana z Dukli
- 7. lub 8. sierpnia – Podkarpacka Liga Rowerowa Bóbrka
- 27-29. sierpnia – Dukla Wolf Race
- 26. września – Bieg na Górę Cergową
- 3. października – Podkarpacka Liga Rowerowa Dukla
- 7. listopada – Turniej Siatkówki z okazji Dnia Niepodległości

Siłownia nieczynna do odwołania !

Zgodnie z rozporządzeniem KRPM od 17 października 2020 r. siłownia oraz sauna MOSiR Dukla będzie nieczynna na czas nieokreślony. Aktywne karnety zostają zamrożone, będą obowiązywały po wznowieniu pracy siłowni.

Świetny mecz siatkarek dukielskiego MOSiR-u

Po udanej inauguracji w Amatorskiej Powiatowej Lidze Piłki Siatkowej w rozgrywkach młodzieżowych przyszedł czas na debiut w tejże lidze, ale w rozgrywkach seniorskich. W swoim pierwszym meczu, który odbył się 4 listopada w hali MOSiR w Dukli naszymi przeciwniczkami były siatkarki Błękitnych - Żeglce. Mecz ten był bez wątpienia jednym z najlepszych jaki w ostatnim czasie rozegrały nasze siatkarki. Doskonała gra w obronie, skuteczne ataki, świetna zagrywka, wiara we własne umiejętności oraz determinacja, chęć zwycięstwa, walka o każdą piłkę sprawiły, że zwyciężamy w całym meczu 3:0 (25:18, 25:23, 25:11). Szczególne słowa uznania za set nr 2, w którym przegrywaliśmy już różnicą 9 punktów. Mimo to do samego końca każda z zawodniczek walczyła o zwycięstwo. Przez całego seta dziewczęta powoli, mozolnie odrabiały straty, by w samej końcówce wyjść na prowadzenie i już go nie oddać. Kolejnym przeciwnikiem w tych rozgrywkach będzie zespół – UKS Miejsce Piastowe.

MOSiR Dukla – Błękitni Żeglce 3:0 (25:18, 25:23, 25:11)

Skład MOSiR Dukla: **Aleksandra Jurczyk, Anna Urbańska, Julia Tyburcy, Wiktoria Paszek, Kinga Długosz, Kinga Węgrzyn, Agata Łukasik, Ewelina Gonet, Kornelia Sysak.**

Damian Leśniak

Turniej z okazji Dnia Niepodległości

Polską tradycją jest organizowane różnego rodzaju zawodów sportowych upamiętniające wyjątkowy dla każdego Polaka dzień – 11 listopada – Dzień odzyskania Niepodległości. Również dukielski MOSiR podtrzymuje tę tradycję i co roku organizuje Otwarty Turniej Piłki Siatkowej z okazji Dnia Niepodległości o Puchar Dyrektora MOSiR. Nie inaczej było w tym roku. Po uroczystym wysłuchaniu Hymnu Narodowego, trzy zespoły stanęły do sportowej rywalizacji o zwycięstwo. Najlepszymi okazali się siatkarze **Twierdzy Teodorówka**, przed Cergowa Team i Wesoła Paczka.

Wyniki spotkań:

Twierdza Teodorówka – Cergowa Team 3:0 (25:17, 25:21, 25:22)

Twierdza Teodorówka – Wesoła Paczka 3:0 (25:19, 25:22, 25:18)

Cergowa Team – Wesoła Paczka 2:1 (23:25, 25:15, 25:19)

Źródło: MOSiR Dukla

Procesy norymberskie

75 lat temu przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym, a dokładnie 20 listopada 1945 roku, w Norymberdze stanęli przywódcy niemieckiej, nazistowskiej Trzeciej Rzeszy. Gigantyczny proces był reakcją na niewyobrażalne zbrodnie. Do dziś wpływa on na międzynarodowe prawo karne. Procesy norymberskie położyły podwaliny pod zasady prawa międzynarodowego, zgodnie z którym zbrodnie wojenne i najcięższe zbrodnie przeciwko ludzkości „nigdzie na świecie nie pozostają bezkarne”. Bez Norymbergi przywódcy wojenni z Serbii, Chorwacji czy z Ruandy nie byłiby ukarani za masowe mordy, tortury i gwałty. Także ludobójstwo nie byłoby ścigane jako czyn karalny.

Norymberga, drugie co do wielkości miasto Bawarii, w 1945 roku leży w gruzach. Po prawie sześciu latach drugiej wojny światowej 8 maja Niemcy ogłosiły bezwarunkową kapitulację. Norymberga, gdzie naziści urządzali niegdyś swoje zloty partyjne, stała się areną wielkiego sądowego spektaklu. Chodzi w nim o wywoływanie wojen, masowe morder-

stwa i dwanaście lat dyktatury. Zwycięzcy drugiej wojny światowej – USA, Związek Radziecki, Wielka Brytania i Francja, powołują w tym celu Międzynarodowy Trybunał Wojskowy.

Akt oskarżenia dotyczy 24 zbrodniarzy wojennych, byłych bliskich współpracowników Adolfa Hitlera. Proces rusza 20 listopada. Nazistowska wierzchołka, która niedawno śniła o panowaniu nad światem, siedzi teraz na drewnianych ławach oskarżonych, w sali numer 600.

Wśród nich marszałek Rzeszy i główny dowódca sił powietrznych Hermann Göring, były zastępca Hitlera Rudolf Hess czy minister spraw zagranicznych Joachim von Ribbentrop. Zarzuca się im spisek przeciwko światowemu pokojowi, planowanie, rozpętanie i przeprowadzenie wojny, zbrodnie przeciwko ludzkości i łamanie prawa wojennego.

Oskarżone są także nazistowskie organizacje, takie jak SS czy tajna policja Gestapo. Największych zbrodniarzy nie ma jednak na ławie oskarżonych. Hitler, szef SS Heinrich Himmler czy główny

propagandzista Rzeszy Josef Goebbels popełnili pod koniec wojny samobójstwo.

Mimo to, po raz pierwszy w historii kilka krajów o różnych formach rządów, stawia kierownictwo podbitego wroga przed sądem, aby pociągnąć je do odpowiedzialności. To kamień milowy w międzynarodowym prawie karnym. W mowie otwierającej proces, amerykański główny oskarżyciel Robert H. Jackson podkreślił, że ma on historyczne znaczenie. – *To, że cztery wielkie narody, udręczone dokonanym bezprawiem, realizując swoje zwycięstwo nie dokonują zemsty, tylko dobrowolnie oddają pojmanych wrogów ocenie prawa, jest jednym z najbardziej donośnych ustępstw, na jakie władza kiedykolwiek poszła wobec rozsądku* – mówił.

Procesy norymberskie położyły podwaliny pod zasady prawa międzynarodowego, zgodnie z którym zbrodnie wojenne i najcięższe zbrodnie przeciwko ludzkości „nigdzie na świecie nie pozostają bezkarne”.

W toku procesu 12 oskarżonych skazano na karę śmierci. Wyrok wykonano jedynie na 10 więźniach, gdyż Martina Bormanna nie odnaleziono, a Hermann Göring zdołał uciec katowi, zażywając cyjanek. Nie wiadomo skąd Marszałek Rzeszy wziął truciznę, najprawdopodobniej albo otrzymał ją od kogoś z zewnątrz, albo ukrywał ją w trudno dostępnym

Herman Göring na ławie oskarżonych w Norymberdze (stoi)

► miejscu na swoim ciecie. Faktem jest, iż w przeddzień ceremonii wykonywania wyroków Göring zmarł. Jego ciało ułożono obok innych, martwych już oskarżonych. 30 września i 1 października 1946 roku Trybunał ogłaszał poszczególne wyroki. W toku postępowania za zbrodnicze uznano organizacje takie jak: SD, SS, Gestapo, RSHA, kierownictwo polityczne NSDAP. Wyrok ten starali się podważyć sędziowie radzieccy, którzy domagali się kary dla wszystkich oskarżonych oraz uznania kierownictwa Wehrmachtu i rządu Rzeszy za organizację o celach zbrodniczych. Niedawno brytyjski historyk David Irving również podważył werdykt Trybunału, stwierdzając, iż oskarżonych dobierano według mylnego i przypadkowego klucza. Winę udowodniono większości więźniów, choć na początku procesu, gdy zapytano ich o przyznanie się do winy, każdy odpowiadał: „Niewinny”. Proces był również wydarzeniem bez precedensu w dziejach ludzkości, będąc największym tego typu przedsięwzięciem. Rozpoczął się 20 listopada 1945 roku, a zakończył 1 października 1946 roku. Wyroki śmierci wykonano 16 października 1946 roku. Trybunał odbył 403 sesje jawne w ciągu 218 dni pracy. Protokół stenograficzny zajął 4 000 000 słów na 16 000 stron. Oskarżyciele przedłożyli 2630 dokumentów, obrona - 2700. W procesie udział wzięło 27 obrońców, którzy do pomocy mieli 54 asystentów i 67 sekretarek. Wykonano 780 000 fotokopii dokumentów. Przebieg rozprawy utrwalono na 27 kilometrach taśmy i 7 tysiącach płyt gramofonowych. Wystąpiło 300 000 świadków, zebrano 300 000 zeznań zaprzysiężonych. Relacja z przebiegu procesu wydana została w trzech językach w 42 tomach. Dokumentacja procesu ważyła aż 200 ton! Można powiedzieć, iż przez rok elektryzował cały świat, a doniesienia z Norymbergi były jednym z głównych

punktów ramówki każdej gazety. Wielkie zainteresowanie wzbudzali również świadkowie (sensację wywołał płk Friedrich Ahrens, który przedstawił dowody zbrodni Sowieców w Katyniu), jakich powoływano przed Trybunał. Nam, jako przyszłemu pokoleniu, przychodzi ocenić rozmiary procesu w Norymberdze. Zastrzeżenia budzi fakt pominięcia w oskarżeniu wielu znanych osobistości III Rzeszy (choć nie należy zapominać, iż przed sądem stanęła w późniejszym okresie większa ilość zbrodniarzy wojennych, oskarżonych w krajach, w których działali oraz przed podobnym zgromadzeniem norymberskim) oraz brak ukazania winy Sowieców, którzy wspólnie z Niemcami rozpętali II wojnę światową. Pod tym względem Norymberga na zawsze pozostanie niesprawiedliwa, ale, jak stwierdził już Napoleon Bonaparte: „Zwycięzców się nie sądzi”... 16 października między 1.14 a 3.15 wykonano wyroki na wszystkich oskarżonych.

Dzięki obecnym w Norymberdze Polakom czytać dziś możemy fantastyczne relacje z procesu. „Oskarżeni nie przyznają się do winy” to książka polskiego reportera Karola Małcużyńskiego, który świetnie opisuje kulisy procesu oraz oficjalne rozgrywki na ławie oskarżonych. Jego publikacja porusza, czasem może rozśmieszyć, czasem też odraża. Jest jednak idealnym podsumowaniem pracy Trybunału oraz zachowań oskarżonych. Większość cytatów, jakie czytać możecie powyżej, to słowa zaczerpnięte właśnie od Małcużyńskiego. Polecam tę książkę, w celu zapoznania się z faktami, których nie poruszyłem w tym artykule.

Z kolei „Niewinni w Norymberdze” to opowieść Seweryny Szmaglewskiej, która w Norymberdze występowała w roli świadka. Polska pisarka opowiadała m.in. o terrorze Oświęcimia, wruszając i poruszając całą salę. Szczególne wzburzenie wy-

wołał fakt tatuowania również dzieci, tyle że na udach, gdyż ręczki były zbyt małe, aby pomieścić pięciocyfrowy obozowy numer identyfikacyjny. Przed Trybunałem zeznawał również Samuel Rajzman, więzień Treblinki. Drugi z przesłuchiwanym mówił o terrorze na miarę Oświęcimia. Wprowadzono tam napisy, pozorujące stację kolejową i miejsca, które naśladowały normalny obóz. „Kasa biletowa”, „Telefon”, „Telegraf” - to wszystko prowadziło więźniów nie do kontaktu ze światem, lecz do komory gazowej. Trybunałowi przedstawiono również dowód rzeczowy w postaci lampy powleczonej ludzką skórą z tatuażem. Zdjęcie przedmiotu obiegło wkrótce cały świat...

Przygotowała: Krystyna Boczar-Różewicz

Źródło: literatura, Internet

Boże Narodzenie i świąteczne tradycje

► dokończenie ze str. 14

sobie życzenia, co jest bardzo ważnym elementem wigilijnej kolacji. Warto także kultywować tradycje śpiewania kolęd.

Nierozłącznym elementem są także wróżby. Na przykład jeden z przesądów mówi, że jeśli pierwszym gościem w wigilię jest mężczyzna, to w nadchodzącym roku można spodziewać się szczęścia, a dziewczyna, która przygotowuje potrawy z makiem będzie miała szczęście w miłości. Podczas kolacji należy spróbować wszystkich potraw i aby nie narzekać na brak pieniędzy – koniecznie jeść potrawy z makiem. Po kolacji warto zachować łuskę karpia i nosić ją w portmonetce – dzięki temu będziemy mieli dużo pieniędzy. Warto opowiadać dzieciom o tych przesądach, które są elementem naszej kultury.

Święta, święta i po świętach...

Bardzo ważne jest, aby dzieci zapamiętały święta jako magiczny czas, a nie kolejną okazję do otrzymania prezentów. Dlatego angażowanie ich w przygotowania i tworzenie drobnych rodzinnych tradycji jest ogromnie ważne. Aby uświadomić dzieciom, że w wigilię nie są najważniejsze prezenty, możemy również zachęcać je do wykonywania samodzielnie upominków dla innych. Tym samym sprawimy, że dzieci będą miały swoje świąteczne obowiązki, które staną się zarazem wspaniałą zabawą. Warto także utrwalać świąteczne chwile, być może Wasza rodzina co roku będzie robiła sobie wspólne zdjęcie?

Przygotowała: kbr

Wieża triangulacyjna na górze Cergowa część I

► *dokończenie ze str. 7*

tacyjną w latach 1920-1923 granicy z Czechosłowacją stało się przyczyną przeprowadzenia pierwszych prac pomiarowych (triangulacyjnych) obejmujących jednak zaledwie dane z tej granicy. Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie (WIG), w 1925 roku rozpoczął prace związane z założeniem nowej, jednolitej sieci triangulacyjnej na terenie kraju. W latach trzydziestych XX wieku w WIG-u przeprowadzono analizę wyników wykonanych wcześniej triangulacji oraz ocenę ich dokładności; w tym ocenę dokładności opartych na nich map topograficznych. Postanowiono wówczas, że nowa sieć triangulacyjna będzie czterorzędowa; układ współrzędnych odniesiono na elipsoidę Bessela z punktem przyłożenia w Borowej Górze koło Zegrza w powiecie pułtuskim (około 35 km od Warszawy); układ wysokości dla mareografu w Amsterdamie; odwzorowanie konforemne Gaussa-Krügera. Do wybuchu drugiej wojny światowej założono sieć dla ponad połowy powierzchni kraju, głównie we wschodniej jego części. Prace nad budową sieci prowadził od 1926 roku WIG i Biuro Triangulacyjne Ministerstwa Robót Publicznych, a po jego likwidacji (1932) – Biuro Pomiarowe Ministerstwa Komunikacji. Rezultat nowych pomiarów miał nastąpić dopiero w latach czterdziestych, dlatego do opracowywania map przez cały czas wykorzystywano dane geodezyjne pochodzące z pomiarów wykonanych przez byłe państwa zaborcze. Z powodu trudnego dostępu do danych geodezyjnych byłych zaborców, postanowiono zebrać wszystkie znane współrzędne punktów występujących na terenie II Rzeczypospolitej w jednym katalogu punktów trygonometrycznych. Na terenach byłego zaboru austriackiego występowały trzy układy współrzędnych prostokątnych płaskich Soldnera (wiedeński, lwowski i węgierski). Układy te zostały oparte na punktach pierwszego rzędu jednolitej sieci triangulacyjnej z punktem wyjścia w Wiedniu. Katalog, został wydany przez Wojskowy Instytut Geograficzny w 1932 roku i zawierał około dwadzieścia cztery tysiące punktów. Znalazły się tam szczegółowe informacje dotyczące wszystkich prac triangulacyjnych i niwelacyjnych przeprowadzonych dotychczas na terenach II Rzeczypospolitej. Autorzy podali dokładne parametry elipsoid wykorzystywanych do obliczeń oraz długości geograficzne dla Ferro niemieckiego i austriackiego, dla punktów odniesienia Greenwich i dla Pułkowa. Podano też

wielkości poszczególnych wzorców długości wykorzystywanych podczas pomiarów (sążnie, klastry) wyrażone w metrach. Poza tym autorzy podali źródła, z których korzystali przy tworzeniu katalogu. Dla każdego punktu podano: nazwę, rząd, szerokość geograficzną, długość geograficzną (ze wskazaniem od jakiego południka jest mierzona), wysokość punktu oraz rubrykę z uwagami. Dla punktów triangulacji szczegółowej byłego zaboru austriackiego współrzędne podano w metrach, bez podawania rzędu punktu. Po analizie współrzędnych nielicznych punktów wspólnych dało się zauważyć, że współrzędne tego samego punktu wzięte z dwóch różnych układów triangulacyjnych różnią się nawet o 250 metrów. W porównawczej analizie wyników dotychczasowych triangulacji stwierdzono, że różne współrzędne tych samych punktów, należących do dwóch sąsiadujących z sobą układów są naturalnym skutkiem przyjętych różnych powierzchni odniesienia; mogą też pochodzić z błędów określenia położenia punktów i azymutów wyjściowych. Wydanie Katalogu sprawiło, że wszystkie współrzędne punktów zostały zebrane w jednej, łatwo dostępnej publikacji. Jednak bezpośrednie korzystanie z tych danych było nieraz mylące ze względu na różne elipsoidy odniesienia oraz różne punkty wyjścia występujące w granicach byłych zaborów. Wielkim sukcesem podanych w katalogu danych oraz dokonanej analizy wyników triangulacji pomierzonych i policzonych przez poszczególnych zaborców doprowadziła do opracowania sprawdzonych sposobów przeliczania współrzędnych z jednego układu na inny. Rok po ukazaniu się Katalogu, wydano książkę pt.: „Uzgodnienie wyników triangulacji na obszarze Polski”, w której zawarto między innymi informacje jak prawidłowo korzystać z danych zawartych w Katalogu. Gruntowna analiza wyników triangulacji pomierzonych i policzonych przez poszczególnych zaborców doprowadziła do opracowania sprawdzonych sposobów przeliczania współrzędnych z jednego układu na inny. We wstępie Katalogu znalazło się znamienne zdanie: „Pomyślnie rozwiązanie zagadnienia ścisłej konstrukcji map można znaleźć albo w uzgodnieniu dawnych, różnych systemów triangulacji, albo poprzez nowe, podstawowe i jednolite pomiary”.

Na początku lat trzydziestych zaistniała dodatkowa potrzeba dokonania nowych pomiarów kraju, gdyż zmieniły się w tym

zakresie wymagania, narzucane odgórnie przez władze państwowe. Ich celem było ujednolicenie prac geodezyjnych i zwiększenie dokładności pomiarów oraz powiązanie sieci lokalnych z osnową geodezyjną zakładaną dla całego kraju.

Prace związane z zakładaniem sieci triangulacyjnej obejmowały następujące etapy: przygotowanie projektu sieci, wywiad terenowy (ustalenie położenia punktów w terenie), stabilizację punktów za pomocą trwałych znaków geodezyjnych (podziemnych i naziemnych), budowę wież triangulacyjnych, przeprowadzenie pomiarów i opracowanie ich wyników. Wieża triangulacyjna była budowana tak, aby oś celowa ustawianego na niej w czasie pomiaru instrumentu nie przebiegała niżej niż 6 metrów nad powierzchnią terenu lub przeszkodą terenową (lasem, budynkiem itp.). Pomiar długości wybranych boków sieci triangulacyjnej przeprowadzano przy użyciu przyrządu Jaederina lub interferometru Vaisala, zastępowanych później dalmierzami elektromagnetycznymi. Zależnie od długości boków w trójkątach sieci triangulacyjnej rozróżnia się sieci I, II, III i IV rzędu i ze względu na trudności w ich mierzeniu wykonywano najpierw pomiar odcinka tzw. bazy triangulacyjnej, długości ok. 8-10 km, a długość boku trójkąta triangulacyjnego wyznaczano na podstawie zależności trygonometrycznych w pomocniczej konstrukcji geometrycznej:

- 1) triangulacja I rzędu obejmowała punkty o wzajemnej odległości od 15 do 30 km .
- 2) triangulacja II rzędu obejmowała punkty o wzajemnej odległości od 9 do 15 km .
- 3) triangulacja III rzędu obejmowała punkty o wzajemnej odległości od 4 do 9 km.
- 4) triangulacja IV rzędu obejmowała punkty o wzajemnej odległości do 4 km.

Stan triangulacji katastralnej w województwach południowych i wschodnich był jedną z przyczyn podjęcia decyzji założenia nowej triangulacji na całym obszarze Rzeczypospolitej. Wykończenie sieci I-go rzędu wraz z obliczeniem spótrzędnych geograficznych przewidywano około 1940 roku. Postępy tych prac były prezentowane w urzędowych sprawozdaniach w wydawnictwie WIU-u pn. „Wiadomości Służby Geograficznej”. W 1939 roku wydano „Katalog wysokości reperów polskiej podstawowej sieci niwelacji precyzyjnej I-rzędu”.

Opracował:
Janusz Kubit
cdn.

Łowiectwo i ekologia

Okres zimowy – pamiętajmy o ptakach.

Jak co roku przypominam zasady obowiązujące przy dokarmianiu ptaków. Dokarmianie to jedna z najpopularniejszych form ochrony tych zwierząt. Przede wszystkim jest dużą radością dla dzieci - nawet tych najmłodszych, a także okazją by poobserwować je z bliska. Biorąc pod uwagę to, iż w Polsce spotykamy kilkaset gatunków ptaków, z czego tylko część u nas zimuje, wydaje się, że pozostają te, które są przystosowane do naszych warunków klimatycznych i do zdobywania różnorodnego pokarmu bez pomocy człowieka. Nasze dokarmianie nie jest koniecznością, powinno się je traktować w wymiarze edukacyjnym oraz jako wyczulanie na potrzeby przyrody, na szacunek do niej i potrzebę jej ochrony. Decydując się na nie musimy mieć na uwadze negatywne jego skutki. Podobnie jak w przypadku zgromadzeń ludzkich, tak i przy karmnikach uławniony jest przepływ zarazków chorobotwórczych - sprzyja to rozprzestrzenianiu się chorób. Innym niebezpieczeństwem są drapieżniki, które mogą wykorzystywać karmniki jako miejsce polowania. Dokarmiając musimy pamiętać o następujących zasadach:

- gdy je rozpoczniemy, to musimy to robić regularnie przez całą zimę - ptaki szybko przyzwyczajają się do takiego źródła pokarmu i dłuższe przerwy mogą być dla nich niebezpieczne. Zaczniemy późną jesienią a kończmy wczesną wiosną - zależnie od panującej pogody, gdy jednak nie ma silnych mrozów i obfitych śniegów to nie przekarmiamy ptaków,
- zabezpieczmy karmnik przed drapieżnikami,
- utrzymujmy czystość w karmnikach, regularnie usuwajmy z nich niezjedzone resztki pokarmu i odchody ptaków,
- pokarm musi być zawsze świeży, nie może być zepsuty, spleśniały ani też solony (sól jest bardzo szkodliwa dla ptaków),
- wskazane jest aby w karmnikach była woda, o którą w zimie trudno,
- drobne ptaki wróblowate najlepiej karmić mieszkanką nasion, np. słonecznika, prosa, pszenicy, owsa, można też zatapiać ziarna w niesolonym łoju lub smalcu,

- dla sikor i dzięciołów można wieszać kawałki niesolonej słoniny - pamiętać przy tym należy, by nie wisiała dłużej niż dwa tygodnie gdyż po tym czasie jest już zjełczała i szkodzi ptakom.

Wypadki drogowe ze zwierzętami.

W związku z coraz liczniejszymi przypadkami kolizji ze zwierzętami dziakimi na drogach przypominam obowiązujące zasady postępowania w tego typu zdarzeniach. Reguły postępowania w przypadkach, kiedy potrącone przez samochód zwierzę jeszcze żyje i wymaga uśmiercenia, określa Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, która w art. 33 ust. 3 stanowi, że *w przypadku konieczności bezzwłocznego uśmiercenia, w celu zakończenia cierpienia zwierzęcia, potrzebę jego uśmiercenia stwierdza lekarz weterynarii, członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusz Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownik Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnik łowiecki lub strażnik Państwowej Straży Rybackiej. Konieczność bezzwłocznego uśmiercenia w art. 4 pkt 3 tej ustawy została zdefiniowana jako obiektywny stan rzeczy stwierdzony, w miarę możliwości, przez lekarza weterynarii, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpienia zwierzęcia*. Oznacza to, że tylko obiektywne ustalenie, że cierpienie zwierzęcia ma charakter intensywny, trwały i nieusuwalny, z uwagi na brak szans wyleczenia, uzasadnia uśmiercenie z przyczyn humanitarnych. Od 2013 r. ustawa o ochronie zwierząt wskazuje lekarzy weterynarii jako osoby w szczególności właściwe do podjęcia decyzji o konieczności bezzwłocznego uśmiercenia z powodów humanitarnych. W myśl art. 11a ust. 1 i ust. 2 pkt 8 tej

ustawy, rady gminy są zobowiązane określić w drodze uchwały, corocznie do 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, który obejmuje m.in. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W razie konieczności bezzwłocznego uśmiercenia dokonuje się go na dwa sposoby, tj. przez podanie środka usypiającego przez lekarza weterynarii lub - wyłącznie w przypadku zwierząt wolno żyjących (dzikich) – przez zastrzelenie, co może uczynić **każda osoba uprawniona do użycia broni palnej**.

Konsekwencję uśmiercenia stanowi konieczność uprzątnięcia tuszy zwierzęcia. Jest to zagadnienie sporne i różnie interpretowane. Jednak należy wywnioskować, że uprzątnięcie leżących na drodze publicznej zwłok potrąconych zwierząt stanowi obowiązek zarządcy drogi, który powinien czuwać nad czystością i bezpieczną przejezdnością administrowanego traktu komunikacyjnego. Należy dodać, że zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością ma obowiązek utrzymywania jej w należytym stanie higieniczno – sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności polegający na usuwaniu padłych zwierząt. Nie ma tu znaczenia, czy chodzi o zwierzę domowe, gospodarskie czy dzikie.

Wszystkim czytelnikom naszej gazety, myśliwym, leśnikom i drzewiarzom oraz sympatykom łowiectwa i przyrody życzę szczęśliwego Nowego Roku 2021.

Z myśliwskim pozdrowieniem „DARZ BÓR”

Bartosz Szczepanik

BMW koziołkowało w Równem

Zdarzenie miało miejsce w czwartek 26 listopada przed godz. 19:00 na drodze krajowej nr 19

BMW, którym podróżowało dwóch mężczyzn, poruszało się od strony Dukli w kierunku Miejsca Piastowego. W Równem kierujący samochodem na łuku drogi stracił panowanie nad kierownicą i wypadł z jezdni. Auto zjechało z wysokiego nasypu i koziołkowało na przydrożnym polu.

Na pomoc wezwano zastępy strażaków OSP Równe i JRG PSP Krosno, dwa zespoły ratownictwa medycznego i policjantów. Aby wydostać jednego z mężczyzn podróżującego bmw strażacy musieli użyć sprzętu hydraulicznego i odciąć dach auta.

Ostatecznie obaj mężczyźni zostali przetransportowani do szpitala. Policjanci wyjaśniają okoliczności tego zdarzenia.

W krainie rondla i patelni

Święta już tuż, tuż. W tym roku ze względu na panującą pandemię i duże obostrzenia sanitarne będą trochę inne, ale będą. Nawet jeżeli nie będziemy mieć pełnego domu gości, to upieczone ciasteczka się przydadzą. Może nas przecież odwiedzić 5 osób z rodziny. Polecam w tym numerze:

Rożki z masą orzechową

Składniki na ciasto:

200 g mąki i masła,
3 żółtka,
2 łyżki gęstej śmietany

Składniki na masę:

200 g drobno posiekanych orzechów (włoskich)
200 g cukru pudru,
4 białka
Cukier waniliowy.

Wykonanie:

Mąkę, masło, żółtka i śmietanę wymieszać, zagnieść. Uformować z ciasta kulki wielkości orzecha włoskiego i wstawić do lodówki na 3-4 godz. Białka ubić na sztywną pianę, dodać cukier puder, cukier waniliowy, razem ubijać jeszcze 10 min, po czym wsypać posiekane orzechy i delikatnie wymieszać. Kulki ciasta bardzo cienko rozwałkować, przekroić na dwie części, na każdą nałożyć trochę masy i zwinąć rożek. Upiec na jasnożółty kolor w piekarniku rozgrzanym do 200 stopni C.

Smacznego!

Pożar samochodu osobowego i wiaty

Pożar zauważony został 19 listopada po godz. 12:00 na terenie prywatnej posesji w miejscowości Równe (gmina Dukla) przy ulicy Staronia.

Ogniem objęty był pojazd oraz wiatka wolnostojąca z drewnem - garaż, pod którą stał samochód.

Źródło: terazKrosno.pl

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie.

Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Nie każdy musi mnie lubić.

Nie każdy ma dobry gust.”

XIV GMINNY KONKURS na NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ oraz STROIK ŚWIĄTECZNY - Dukla 2020

Regulamin

1. Konkurs adresowany jest do dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu gminy Dukla.
2. Technika wykonania prac oraz forma jest dowolna.
3. Prace wykonane wyłącznie z materiałów naturalnych otrzymają wyższą ocenę.
4. Prace mogą być zbiorowe i indywidualne.
5. Najpiękniejsze szopki, wykonane indywidualnie i z naturalnych materiałów, wezmą udział w Międzynarodowym Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych. (Termin konkursu 8 styczeń 2021).
6. Każda praca powinna być dokładnie opisana oraz dołączona zgoda RODO
7. Prace należy składać od 14-15 grudnia 2020 w godzinach od 8.00 do 16.00 w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej.
8. Prace oceniać będzie komisja powołana przez organizatora w kategoriach:
 - Kat. I – klasy I-III
 - Kat. II – klasy IV-VI
 - Kat. III – klasy VII-VIII
 - IV – szkoły średnie
 - V- dorośli
9. Szopka Bożonarodzeniowa oraz Stroik Świąteczny będą oceniane jako odrębne kategorie konkursowe.
10. Wyniki ogłoszone zostaną na stronie internetowej (www.ok.dukla.pl) 16 grudnia 2020 roku. Uwaga !!! Prace z nagrodami prosimy odebrać 17-18 grudnia w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej w Dukli ul. Trakt Węgierski 38. Przy składaniu i odbieraniu prac prosimy zachować ostrożność w związku z panującą pandemią.

Prace (SZOPKI) zakwalifikowane do Konkursu Międzynarodowego zostaną dostarczone do Muzeum Historycznego - Pałac w Dukli przez Ośrodek Kultury.

KARTA ZGŁOSZENIA

1. Imię Nazwisko.....
2. Adres zamieszkania.....
3. Kategoria wiekowa.....
4. Numer telefonu.....
5. Nazwa szkoły, placówki.....

Zgoda RODO

- Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka przez Ośrodek Kultury w Dukli, ul. Kościuszki 4, 38-450 Dukla w celach promocji wydarzenia.
- Wyrażam zgodę na publikację wizerunku mojego dziecka na stronach [www. Ośrodka Kultury](http://www.OsrodkaKultury.pl), na tablicach informacyjnych Ośrodka Kultury i w miesięczniku „Dukla.pl” w celu promocji wydarzeń kulturalnych.

KONKURS NA NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ BOŻONARODZENIOWĄ ORAZ STROIK ŚWIĄTECZNY

REGULAMIN

Oświadczam, że zapoznałem/lam się art. 13 ogólnego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony danych osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchybień dyrektywy 95/46/WE (RODO).

.....
Data, podpis rodzica / opiekuna prawnego

LEKCJE NAUKI GRY NA INSTRUMENTACH

ONLINE

- *Pianino*
- *Keyboard*
- *Gitara Klasyczna*
- *Ukulele*

Kontakt : 662-054-407

Zajęcia prowadzone są przez popularne komunikatory video.